Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de minister voor Klimaat en Energie

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum
15 juni 2023

Kenmerk
DGKE / 27831466

Kopie aan

Bijlage(n)
7

nota

Beslisnota publicatie concept Nationaal Plan Energiesysteem

Parafenroute

[redacted]	[redacted]	[redacted]

Aanleiding

Op 30 juni wordt het concept Nationaal plan energiesysteem voorgelegd aan de Ministerraad ter goedkeuring. Dit plan wordt op 3 juli naar de Tweede Kamer gestuurd en wordt dan ook openbaar.

Geadviseerd besluit

Instemmen met publicatie van het concept-NPE en het versturen naar de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Er zijn diverse mogelijke opties om tot een klimaatneutraal energiesysteem te komen. Welke het meest wenselijk is, hangt af van wat we maatschappelijk het meest belangrijk vinden. Het concept-NPE bevat de weging van deze publieke belangen.
- Het concept-NPE is geen blauwdruk van het energiesysteem van de toekomst, maar brengt onzekerheden, risico en opties in kaart. Daarom zijn er geen nieuwe scenario's ontwikkeld, maar is er juist gekeken naar ontwikkelpaden en mogelijke opties. Zo kan het kabinet tot keuzes komen.
- Er is bewust voor gekozen om een concept-NPE uit te brengen en daarna het gesprek aan te gaan met betrokkenen, voordat er een definitief NPE uitkomt. Het energiesysteem is essentieel voor ons welzijn en het fundament onder de welvaart in onze samenleving. Het aanscherpen van de richtingen en keuzes willen we graag gezamenlijk doen. Wel is het uiteindelijk een politieke afweging welke richtingen er gekozen worden.

Totstandkoming concept NPE

- Het concept-NPE is opgesteld door ambtenaren vanuit EZK en andere betrokken departementen op basis van beschikbaar onderzoek om zo te komen tot een gemeenschappelijke feitenbasis.

- Bij het opstellen van het concept NPE zijn er diverse sessies geweest met professioneel betrokkenen vanuit sectoren en energieketens. Een samenvatting hiervan is terug te vinden in het Participatieverslag.
- De ontwikkelpaden van de sectoren zijn opgesteld door de departementen die verantwoordelijk zijn voor de gebruikssectoren.

Besluitvorming
- In voorbereiding op de besluitvorming door de Raad Fysieke Leefomgeving hebben BZK, FIN, IenW, LNV nog enkele laatste opmerkingen gemaakt die als volgt zijn verwerkt:
- Het concept-NPE geeft aan dat er naar verwachting tot zeker 2035 schaarste is aan waterstof en richting 2050 aan koolstof. Het NPE zet daarom in op aanbodmaximalisatie. Inzet is om met name koolstof daar in te zetten waar het maatschappelijk de meeste waarde heeft en/of waar er geen alternatieven zijn. Voor de gebouwde omgeving betekent dat dat gebruik van waterstof en groen gas in het eindbeeld van 2050 een sluitstuk is, voor die woningen en gebouwen waar geen goede aardgasvrije oplossingen mogelijk zijn op basis van lokale warmtebronnen en elektrische warmtepompen.
- Richting het definitieve NPE zal meer aandacht zijn voor welvaartseffecten van de verschillende hoofdkeuzes en ontwikkelrichtingen.
- Er zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd over omgevingsveiligheid, waaronder over de veiligheid van ammoniaktransport.
- In het sectorale transitiepad voor landbouw en de ontwikkelpaden van de ketens in de werkdocumenten is er aandacht voor de inzet van waterstof, biogas en biogrondstoffen in de glastuinbouw.
- In het concept NPE is het streven opgenomen om toe te werken naar een fossielvrije koolstofketen, bij voorkeur en indien haalbaar al in 2050. Dit doet enerzijds recht aan de nationale doelstelling circulaire economie (100% fossielvrij in 2050 - aansluitend bij de ambitie uit het coalitieakkoord om toe te werken naar een fossielvrije samenleving), maar ook aan de complexiteit van het internationale speelveld (chemie, lucht- en scheepvaart) waar vooralsnog in 2050 ruimte is voor inzet van fossiele koolstofdragers. Om 2050 als streefjaar voor fossielvrij wel binnen bereik te houden is in het concept NPE opgenomen dat de haalbaarheid en benodigde stappen verder in kaart gebracht zullen worden.

Toelichting
- Hoe we wonen, werken, reizen en produceren wordt voor een belangrijk deel door het energiesysteem bepaald. Dit energiesysteem verandert van een fossiel systeem, gebaseerd op olie en gas, naar een systeem wat duurzaam is, met onder andere wind- en zonne-energie en kernenergie. Ook warmte en onze grondstoffen uit koolstof moet verduurzaamd worden. Het NPE is een plan dat richting geeft voor deze verandering en presenteert vijf richtinggevende keuzes om deze energietransitie mogelijk te maken. Dit is een concept-NPE. Hierna volgt een periode voor overleg en dialoog om eind 2023 tot het definitieve NPE te komen.
- Het concept-NPE bestaat uit een hoofddocument waarin het kabinet op basis van die publieke belangen tot 5 richtinggevende keuzes komt.
- De 4 ambtelijke werkdocumenten bevatten de analyse en de mogelijke opties van een duurzaam energiesysteem. Daarvoor is gekeken naar de ontwikkelpaden van de 4 energieketens elektriciteit, waterstof, warmte en koolstof en de 4 vraagsectoren industrie, gebouwde omgeving, mobiliteit en landbouw. Daarnaast zijn er belangrijke dwarsdoorsnijdende thema's geadresseerd die ook van groot belang zijn om de energietransitie mogelijk te maken.

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Kenmerk
DGKE / 27831466